

Gramotnosti.pro život

Učíme v souvislostech

TIO a APLIKACE

Jitka Severinová

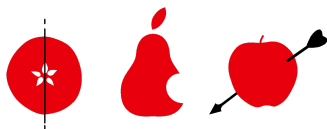
Stanislava Korcová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Rozvoj digitální gramotnosti v příběhu:

Každodenní život s technologiemi

Osobní bezpečí a bezpečnost v digitálním prostředí

Ochrana zdraví

Správa digitální identity

„*Roboty-choboty, roboty-choboty! Tý jó, já mám těšení!*“ zvolal robůtek a samou radostí skočil Michalovi kolem krku. Všechno tohle štěstí způsobil nápad, že pojedou na výlet do **robohor**.

Robosvět, to totiž nejsou jenom domy, počítače, mobily, signály, sítě. Robosvět jsou i řeky, potoky, louky, lesy, hory... no, a právě ty si ajták Michal a robůtek TIO vybrali jako cíl své cesty. Pečlivě se připravovali. Michal momentálně vyhledával nejlepší vlakové spojení a TIO plnil batohy. „*Jednou něco pro robůtka, jednou něco pro ajtáka. Jednou šup sem, jednou šup tam,*“ pobrukoval si TIO a plnil vnitřky **zavazadel** kdečím.

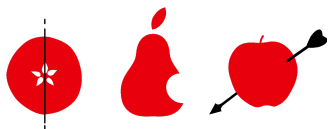

- *Jakou emoci TIO prožíval? Jak se projevovala? Proč ji cítil?*
- *Kam jel TIO s Michalem na výlet?*
- *Jak se na výlet připravovali? Co dělal TIO? Co dělal Michal?*

- *Diskutujte s dětmi o tom, na co se momentálně těší.*
- *Na základě textu si povídejte o tom, co všechno patří do Robosvěta. (co by děti do něj samy přidaly – co v textu není)*
- *Pokračujte v tématu a otázkami děti navedte, že i v Robosvětě je PŘÍRODA, a diskutujte, jakým způsobem ji mohou chránit.*
- *Povídejte si o tom, kam děti jezdí na výlety, kolik času tráví v přírodě a které hory navštívily. Můžete si vyrobit „mapu výletů“ nebo tzv. „výletník“ (např. do šatny děti umístíme velký papírový vlak, do kterého rodiče budou zapisovat jejich oblíbené výlety a vzájemně se tak inspirovat).*
- *Diskutujte s dětmi o tom, jak a kde mohl Michal vyhledávat nejlepší vlaková spojení.*
- *Vysvětlete si význam slova ZAVAZADLO.*

„Už to mám. Pojedeme za hodinu. Ještě zjistím, jak se nejrychleji dostaneme k vlaku. No, a můžeme si vzít boty, batohy a vyrazit,“ informoval Michal robůtka o tom, co bude v nejbližších chvílích následovat.

„A jak to jako zjistíš?“ volal odněkud z koutku TIO, kterému dalo velké úsilí ty naplněné batohy zapnout. Když se mu to konečně podařilo, spěchal za Michalem.

„Na to jsou skvělé tyto aplikace, koukej,“ ukazoval robůtkovi, který mu už nahlížel přes rameno. „Ještě se podíváme na předpověď počasí, ať nás třeba nepřekvapí déšť, právě když budeme stoupat na vrchol,“ dodal Michal a několika kliknutími zjistil, že sluníčko bude svítit celý den.

A tak se vydali na cestu. Na nádraží byli včas. Jízdenky Michal zakoupil pomocí aplikace v mobilu a ve vlaku už jenom ukázal **QR kód** na displeji. Sluníčko opravdu svítilo přesně podle předpovědi a cesta do hor byla krásná. TIO z vlaku přímo vyletěl a uháněl někam kupředu. Michal mu musel vysvětlit, že to tedy není dobrý nápad, vzdálit se od sebe tak, aby se neviděli. Že by se mohli v horách snadno ztratit, nebo by se jim mohl stát nějaký úraz, a to je pak velmi nepříjemná věc.

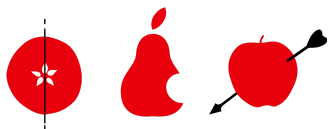
„Ale i na to existuje aplikace, kterou je dobré mít nastavenou v mobilu. Jmenuje se **Záchranka**,“ svěřil robůtkovi další užitečnou radu.

- Co všechno si Michal před výletem zjistil? Jak to udělal?
- Co Michalovi pomohlo najít potřebné informace?
- Jak vypadala jejich jízdenka na vlak?
- Co musel Michal vysvětlit robůtkovi ihned po vystoupení z vlaku?

TIO byl rád, že mu Michal všechno vysvětluje. Jenom tomu názvu aplikace tedy právě moc nerozuměl, ale nechtěl to tak úplně přiznat. Začínal si o sobě nedávno myslet, že je taky tak skvělý ajťák jako Michal, a to, že něco neví, se mu fakt ani trochu nehodilo.

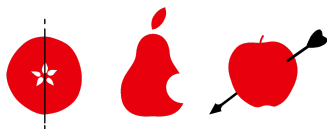
- *Povídejte si o tom, jestli mají děti nějaké zkušenosti s vyhledáváním informací pomocí aplikací.*
- *Ztvárněte si různými způsoby ikony pro informace týkající se např. odjezdu vlaků, autobusů, aktuálního počasí, otevřených restaurací apod.*
- *Porovnejte s dětmi čárový kód a QR kód. Vysvětlete dětem, k čemu slouží, jak nám pomáhají. (QR kód – např. jízdenka, letenka, elektronický recept, čárový kód – zboží v obchodě. QR kód v sobě ukrývá daleko více informací než čárový kód.)*
- *Zjistěte, jestli děti ví, jak probíhá zakoupení jízdenky nebo čehokoliv jiného přes mobil. Co je k tomu potřeba? Může to provést každý? (např. i děti?)*
- *Povídejte si o tom, jaká pravidla je nutné dodržovat na výletě (robůtek Michalovi utekl).*
- *Seznamte děti s tím, že existují aplikace, které je mohou ochránit (např. Záchranka).*
- *Co všechno by se robůtkovi mohlo přihodit, kdyby se ztratil?*
- *Seznamte děti s existencí integrovaného záchranného systému a jeho složek (můžete se dětí zeptat na jejich zkušenost – zda viděly, zažily zásah některé složky IZS).*
- *Vyhledejte s dětmi v různých zdrojích informace a kontakty na jednotlivé složky IZS a propojte s různými tvůrčími činnostmi.*
- *Vyzkoušejte s dětmi, jak zavolat záchranku. (průběh hovoru - představení, věk, krátký popis události, o co žádají.)*

Michal znal svého robůtka moc dobře. Jak by také ne, byli přece nejlepší kamarádi, a to se pak lehce pozná, když ten druhý nad něčím dumá.

„*Neuděláme si přestávku? Dal bych si svačinku,*“ navrhl Michal a začal rozbalovat to, co TIO nachystal. Ó, to bylo překvapení. V batohu bylo kdeco, ale k jídlu ani ň. TIO byl na horách poprvé, a tak asi netušil, že vhod přijde svačina a nějaké pití mnohem víc než čtyři nabíječky, jedna stará klávesnice a dvě bezdrátové myši.

„*Víš co, TIO, koukneme se v mobilu, co mají dnes dobrého v horské chatě na jídelním lístku, ať víme, co si dáme po té dlouhé túře. Chceš si tu aplikaci zkusit?*“ nabídl Michal robůtkovi a raději nekomentoval to haraburdí v batohu. Jasně, že TIO chtěl aplikaci zkusit. Tušil, že konečně zjistí, co to slovo znamená. A nespletl se.

Michal mu při vyhledávání vysvětlil, že **aplikace** jsou takoví užiteční pomocníci, kteří nám dokáží usnadnit každodenní život a díky kterým získáme potřebné informace. Jako třeba odjezdy vlaků, autobusů nebo městské dopravy. Zjistíme, jaké bude počasí nebo jaké jídlo mají právě teď v různých restauracích. A mnoho dalšího.

- *Co nechtěl TIO přiznat? A proč?*
- *Co Michal poznal na robůtkovi? A proč?*
- *Jaké překvapení našel Michal v batohu?*
- *Co bylo v batohu k jídlu?*
- *Co TIO od Michala zjistil?*

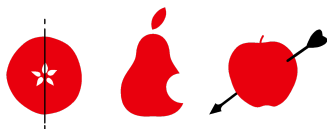

- *Zeptejte se dětí, jak asi vypadá „ani Ň“. Mohou to ztvárnit různými způsoby (pantomimou, pohybem, výrazem, kresbou apod.).*
- *Povídejte si společně o tom, co je vhodné si vzít s sebou na výlet do hor.*
- *Diskutujte o tom, jak aplikace vznikají, kdo všechno na nich pracuje. Jak dlouho asi trvá vývoj aplikace?*
- *Zeptejte se dětí, s jakými aplikacemi se setkaly například u svých rodičů (navigace v autě, chytré hodinky, chytrá lednička apod.).*
- *Zeptejte se dětí, jaké aplikace by v každodenním životě chtěly využívat a proč.*

„To, že my získáváme z aplikací nějaké informace, je jedna věc. Druhá je ta, že i aplikace, nebo spíš firmy, které je provozují, získávají informace o nás. V případech, kdy jsme v nouzi a potřebujeme pomoc, je to dobrá věc. Jako u aplikace Záchranka, kdy téměř ihned dokáže aplikace určit polohu našeho mobilu i souřadnice, kde se nacházíme. Ale je to mnohdy i ve chvílích, kdy o tom nevíme a pomoc nepotřebujeme. To jsou prostě úskalí digitálního světa,“ trochu si na závěr vysvětlování povzdechl Michal.

Cesta do kopce uběhla rychle. Jak by také ne. Michal vymyslel skvělou hru na hledání **piktogramů** podél lesní stezky. „*Já mám první,*“ jásal robůtek, „*je tady*

nakreslený přeškrtnutý oheň.“ Než došli na vrchol, tak těch grafických znaků, které označují určité sdělení, našli několik. Třeba, že se v lese nesmí stanovat a ani tam nemohou volně běhat psi. Že parkovat je dovoleno jen u hájovny a k horské chatě vede zelená šipka.

- *Jakou hru vymyslel Michal?*
- *Co společně s robůtkem hledali?*
- *Jaký našli zákaz?*
- *Co bylo dovoleno?*

Kousek od chaty se oba dva posadili do mechu a koukali z výšky na Robosvět pod sebou.

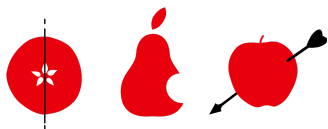
- *Vysvětlete si význam slova PIKTOGRAM.*
- *Povídejte si s dětmi o tom, co všechno může být vyjádřeno piktogramy.*
- *Hledejte příklady ve svém nejbližším okolí.*
- *Zaměřte se i na barvy. (např. že červená znázorňuje zákaz nebo nebezpečí)*
- *Můžete si pomocí piktogramů vytvořit mapu třídy, náladometr apod.*
- *Připomeňte si příběh TIO a SIGNÁL, kde je v rámci pojmu komunikace uvedena Námořní vlajková abeceda využívající speciální grafické znaky.*
- *Zkuste najít piktogramy, které jsou stejné pro více států... např. dopravní značky, sporty Olympijských her, recyklační symboly na obalech...*

„Tý jó, tady je nádherně,“ řekl Michal.

TIO na něj vytřeštil oči. „*To jsem měl říct já, TÝ JÓ!*“

Dva kamarádi z Robosvěta se smáli jeden druhému a bylo jim spolu krásně. Michal do toho smíchu ještě stihl krátkou rýmovačku:

**POČASÍ I JÍZDNÍ ŘÁDY,
JÍDELNÍČKY, NÁPOJE,
S PLATBOU Z ÚČTU VÍM SI RADY,
V MOBILU MI PUTUJE.**

**OBRAZ, ZVUK I NAVIGACE,
NA VŠECHNO MÁM APLIKACE.
UŽIVÁM JE ZAS A ZAS,
UŠETŘÍ MI MNOHDY ČAS.**

**KDYŽ TO CHCI, TAK POMÁHAJÍ,
VŠE POTŘEBNÉ VYHLEDAJÍ.
JE MI OVŠEM JASNÉ TAKY,
ŽE SBÍRAJÍ O MĚ ZNAKY.**

**INFORMACÍ HODNĚ ZNAJÍ,
I TY O MĚ SCHOVÁVAJÍ!**

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY